

[בשנת נח"ת] ושל רבנו הזקן [בשנת קה"ת] – נהגו בכמה מקומות ובפרט בבתי-כנסיות חב"ד לעשות אותו יום התוועדות, בסיפורי מעשי צדיקים, חיזוק בדרכי החסידים בכלל ואהבת-ישראל בפרט, וקבלת החלטות בקביעות עיתים ללימוד התורה – הנגלה והנסתר.⁹

החשבון-צדק הוא במיוחד בה"ב ימים אחרונים דחודש אלול, מח"י אלול עד סוף החודש, שכל יום מה"ב ימים הוא כנגד חודש אחד מ"ב חודשי השנה, יום לחודש יום לחודש (ח"י אלול – כנגד חודש תשרי, י"ט אלול – כנגד חודש מרחשוון, וכו')¹⁰.

הרבי היה מתוועד בקביעות בח"י אלול כשהיה חל ביום השבת, ובשנים תשי"א,

תשי"ב, תשכ"ב גם כשחל בימות החול. משנת תשל"א ואילך התוועד ביום זה בכל שנה ושנה. בהתוועדות אלו היה הרבי אומר שיחות ומאמר דא"ח¹¹.

במניין שהתפלל בו הרבי (אם לא היה התן וכיו"ב), היו אומרים תחנון ביום זה¹² (וראה בהערה).

כ"ק אדמו"ר מהורש"ב וכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ – נ"ע – היו אומרים 'גוט יום טוב!' [=חג שמח] בח"י אלול¹³. פעם סיים הרבי את שיחת ח"י אלול: "כ"ק מו"ח אדמו"ר אמר פעם¹⁴ בח"י אלול: 'גוט יום טוב!'." ואמר בעצמו: 'גוט יום טוב!'¹⁵.

101 מרשימת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, אלא גם לחסידים, ולא רק לחסיד חב"ד (כדאיתא בליקוטי-דיבורים ח"א עמ' 64 ובכ"מ). ועיי'.
 9 ספר-השיחות תשי"ג עמ' 179, 177. ספר-השיחות תשמ"ח ח"ב עמ' 634 הערה 8.
 10 ליקוטי-שיחות כרך כד עמ' 518.
 11 ע"פ רשימת התוועדות ושיחות קודשי, וראה אוצר מנהגי חב"ד, אלול-תשרי, עמ' כא.
 12 בשנת תש"ט נשאל הרבי דבר אמירת תחנון בח"י אלול, והשיב בכתב: "בעניינים התלויים ברגש – אין לשאול, כיוון שזו הוכחה שאין רגשי" (אוצר מנהגי חב"ד שם, עמ' כב. והעיר שם, שכמובן אין הכוונה לרגש מוטעה שנוצר רק בעקבות קריאת המענה האמור).
 והנה כ"ק אדמו"ר מהורש"ב הורה לכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ שלא לומר תחנון ביום זה (ספר-השיחות תשי"ג עמ' 140. בתרגום ללה"ק עמ' קמד), אבל זו במפורש "הוראה ליחיד" ולא לרבים. וראה אודות ההנהגה בפועל אצל הרבי באוצר מנהגי חב"ד שם. המסופר שם, שפעמים רבות היכה הרבי ביסלח לנו, אף שהיה חתן ובשל כך לא אמרו תחנון (וי"א שאף אמר 'צדקתך' בשבת ח"י אלול למרות שהיה אז חתן),

ייתכן שטעמו מפני שהכחה (וכשי"כ 'צדקתך') תלויה בתאריך ולא במצב (אמירת תחנון) בפועל, על-דרך ההוראה (אג"ק ח"ב עמ' קנו) להכות ביסלח לנו איננו שמתפלל במניין של חסיד פולין וכדומה שאין אומרים בו תחנון לאחר השקיעה, שלא כמנהגנו, כיוון שהדבר "תלוי רק בזמן אמירת סלח לנו, לא מה שהיה לאחר-יזה". וי"א שהרבי לא מנע אמירת תחנון כיוון שלא רצה לקבוע לרבים מנהג בזה מצידו, בדרך 'מלמעלה למטה', אלא שהדברים יבואו מתוך הרגש של הציבור, כלשון המענה. ועיי' (ראה 'התקשרות' גיליון תמא עמ' 15 ואילך).
 13 ספר-המנהגים עמ' 102.
 14 בשנים תשי"ב, תשי"ג, תשי"ה (נסמן בהתוועדות שבהערה הבאה).
 15 'תורת מנחם – התוועדות' (ו) תשי"ב ח"ג עמ' 173. ולהעיר מסה"ש תשי"ג עמ' 142 שאמר ע"ז כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ "חייב אדם לומר בלשון רבו".

⁹ נ"ע שו"ע אדמו"ר סי' קלא סי' ובכ"ה חיים שם סי' נא. למעשה, התפללו שם ערבית סיד אחר-כך, ולכן לא היתה אפשרות לומר תחנון אז. תודה להרב לוי-צחק ש"י ראסקין, דוסוי"צ דקהילת חב"ד בלונדון.

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש וצוקללה"ה נבג"מ ז"ע

שיחות • איגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תרלג

ערב שבת-קודש
 פרשת תבוא
 ט"ו באלול ה'תשס"ו

יוצא-לאור על-ידי
 מכון ליובאוויטש שעל-יד
 צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם-משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו
 ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן-יודא ור' יוסף-יצחק,
 בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

ח' באלול ה'תשס"ו — ט"ו באלול ה'תשס"ו

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	ט"ו באלול	הלי ברכות. פרק ד-ו.	הלי תלמוד תורה פרק ג.	מ"ע יט.
ש"ק	ט"ז באלול	פרק ז-ט.	פרק ד.	מ"ע יט.
א'	י"ז באלול	פרק י-יא. הלי מילה.. בפרקים אלו. פרק א.	פרק ה.	מ"ע יט. רטו.
ב'	י"ח באלול	פרק ב-ג. סדר תפלות כל השנה. נהגו העם.. ימלוך עלינו וכו'.	פרק ו.	מ"ע רטו. ספר משנה תורה סוף
ג'	י"ט באלול	נוסח ברכות התפלה וסידורן. (א) ברוך אתה.. נוסח הוידי.. עושה שלום וכו'.	פרק ז.	שם: נוסח ברכות התפלה וסידורן. (א) ברוך אתה.. נוסח הוידי.. עושה שלום וכו'.
ד'	כ' באלול	נוסח ברכת המזון. ברוך אתה.. אשיש ביי. נחלתי עדותיך וגו'. ספר זמנים והוא ספר שלישי.. הלי שבת.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	הלי עבודת כוכבים וחקותיהם.. בפרקים אלו. פרק א.	שם: נוסח ברכת המזון. ברוך אתה.. אשיש ביי. מ"ע קנד.
ה'	כ"א באלול	פרק ז-ט.	פרק ד.	מ"ע יט.
ו'	כ"ב באלול	פרק י-יא. הלי מילה.. בפרקים אלו. פרק א.	פרק ה.	מ"ע יט. רטו.

זמני השבוע*

תאריך	עלות השחר**		זמן זריחת החמה	זמן ק"ש סוף והלילה	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	120 ד'	72 ד' / לפני הזריחה						
ו', ט"ו באלול	4.16	5.06	6.24	9.27	12.38	1.10	6.56.1	7.21
ש"ק, ט"ז באלול	4.17	5.07	6.24	9.27	12.38	1.09	6.54.8	7.19
א', י"ז באלול	4.18	5.08	6.25	9.27	12.37	1.09	6.53.5	7.18
ב', י"ח באלול	4.19	5.09	6.25	9.28	12.37	1.08	6.52.2	7.17
ג', י"ט באלול	4.20	5.09	6.26	9.28	12.37	1.08	6.50.9	7.15
ד', כ' באלול	4.21	5.10	6.26	9.28	12.36	1.08	6.49.5	7.14
ה', כ"א באלול	4.21	5.11	6.27	9.28	12.36	1.07	6.48.2	7.13
ו', כ"ב באלול	4.22	5.12	6.28	9.28	12.36	1.07	6.46.9	7.11

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"ו בסידורו (יסדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"ו שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים	תל-אביב	חיפה	באר-שבע
כ"ב-תבוא	6.19	6.34	7.32	7.32
ניצבים-ויילך	6.10	6.25	7.23	7.23

עורך ראשי: מנחם-מענדל ברוך • עורך: שניאור-זלמן רודרמן • הגהה: יוסף-יצחק אולידורט
 מו"ל: מכון ליובאוויטש שיע"י צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו — המרכז
 יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונוב
 כתובת: ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל': 03-9607588, פקס': 03-9606169
 אינטרנט: http://chabad.org.il דואר-אלקטרוני: chabad@chabad.org.il
 ISSN 0793-7474

לוח השבוע

הלכות ומנהגי חב"ד

מאת הרב יוסף-שמחה גינזבורג

שהציבור ישמע) בקריאת התוכחה, וחזורים ומגביהים קולם כ"אלה דברי הברית" סיום שיש"י.

במנחה — פרקי-אבות, פרקים ג-ד.

יום שני חיי באלול

מעט אשר נתפרסם* אשר יום השמונה-עשר בחודש אלול הוא יום-ההולדת של הבעש"ט

הכוונות ובפיעה הובא שאר"י עלה וקרא את התוכחה בפני ובקול רם כמנהג חכמי ספרד (ואולי ס"ל לרבותינו ולכל החסידים ורבותיהם הנהיגים ע"פ קבלה וזוהו נהגו כאמור כאן, שהנהגה זו שלו אינה הוראה לרבים ולדורות, וע"ד לשון אדמו"ר האמצעי "כשאבא קורא, אין נשמעות קולות", היום-יום, יז באלול. ומעניין אם ניתן לדעת איך נהג בזה אדמו"ר הוקן בעצמו). וראה שו"ת מנחת אלעזר ח"א סי' סו ד"ה ובפרט, ובספר 'בין פסח לשבועות' פ"ד, סעיפים נאנה, ושי"י.
 (6) בקריאת שבת במנחה ושני וחמישי, בפרשת ניצבים, מאריכים בעליית השלישי עד 'התורה הזאת' (כט,כח), כדי לסיים בדבר טוב.
 (7) בקשר ליכל ישראל... וירבי חנינה... אם צריך לאומרים על כל פרק בנפרד — בשיחת ש"פ תצא תשמ"א (בלתי מוגה, הנחה בלה"ק סכ"א) הביא הרבי ראייה מהנהוג בזה, לומר זאת רק פעם אחת (ראה גם בקובץ 'אהלי ליובאוויטש' סיוון-תמוז תשנ"ה עמ' 35 בשם הרה"ק מהר"יין בן כ"ק אדמו"ר הצמח-צדק). לאחר מכן היה דיונים רבים בזה בשיחות מוגהות ובלתי-מוגהות במשך השנים עד שנת תשנ"א, ואף הועלו בהם חילוקים שונים בין הפרקים, ללא מסקן סופית, וגם הדיון האחרון בספר-השיחות תשנ"א ח"ב עמ' 797 מסתיים ב'יציע וביורו בזה" (סקירה מלאה נדפסה בילוח השבועי בגיליון תקכ"ח, הערה 17).
 (8) ובמקום אחר כתב הרבי: 'שנים רבות היה עניין חיי אלול ועניין ג' דסליחות בהעלם, ועכשיו ניתנה רשות לנלות" (אג"ק ח"א עמ' תלב). לכאורה החל הפירסום לפרטי העניינים בזה החל משיחת ח"י אלול הישית, אף שהתאריך היה ידוע הרבה לפניכן (אם לא מאז ומקדם) לא רק לרבותינו נשיאנו שלפניו, שאצלם היה יום זה "יום הילולא פנימית בסוד אתכסיא", כאמור בסי' המנהגים עמ'

שבת-קודש פרשת תבוא ט"ו באלול

שחרית: מנהג הקוראים בתורה להגביה את קולם בפסוק 'השקיעה' שבסיום שני.

לעליית שיש"י עולה הבעל-קורא, ומעצמו — בלא קריאה בשמו — ומברך לפניה ולאחריה. לאחר מכן מברכים אותו בשמו כרגיל.

מנהג הקוראים להנמיך את קולם (אך באופן

1) "כך נקראת בכל החושים שראיתי (ולא כי תבוא), ועד לדרושי רבותינו נשיאנו דפרשה זו בהתחלתם" (ליקוטי שיחות, כרך יט, עמ' 611 בהערה למכתב כללי. ושם עמ' 244 בהערה 8: "כ"ה בטא"ו"ח סו"ס תכח. וברמב"ם "סדר תפלות" — "ויהי כי תבא" ואכ"מ"). כ"ז מופיע גם להלן כרך כד עמ' 641. וזאת למודעי, שלא ניתן לומר שהכוונה כאן ברמב"ם היא (רק) להתחלת הפרשה ולא לשמה, כי זאת כבר כתב הרבי כחסבר על השינוי בשמות הפרשיות המופיעות בהלי תפלה ר"פ י, מול 'סדר תפלות' שבו כן מצוין הרמב"ם את שם הפרשה — ראה בליקוטי-שיחות, כרך ה, עמ' 57, בשו"ת הראשון להערה 1).
 (2) לוח כולל-חב"ד.
 (3) היום-יום חיי אלול. ספר-המנהגים עמ' 31. לוח כולל-חב"ד. וראה שער-אפרים שער ז סעיף כג, 'אוצר מנהגי חב"ד' אלול-תשרי, עמ' יט, ושי"י.
 (4) לפי המורגל בהרבה ממנייני אג"ש לברך כל עולה לתורה בימי שביד" (וכי כמדומני בליובאוויטש לא נהגו כן" — אג"ק כרך ב, עמ' שכו. וזוהו משמע, ששלילת האמירה היתה לא רק כדי שלא לבטל מזמנו של הרבי. וראה בזה בהתקשרות גיליון תקי"ב, בילוח השבועי הערה 2). אג"ק שם כתב הרבי: "נוסח... היותר מדוייק שראיתי, הוא בסידור תורה-אור", וגם שם, לפחות בדפוס שלפני, ד"צ ברוקלין תשמ"י, יש לתקן 'בעבור שעלה לתורה לכבוד...'.
 כמחזור-השלם, וכן הוקן לאחרונה בסידורי 'יתהילת ה' של הוצאת קה"ת בארה"ק (תש"ס ואילך).
 (5) ראה סוף-משנה פ"יג מהלי תפילה ה"ז בשם ה"ר מנחם ידבירושלמי סוף פ' בני העיר רגסינן כמנהגנו לקרות הקללות במנום, אבל של 'משנה תורה' אין צריך לגמגם".
 אך למעשה קוראים שתתקן בקול נמוך, כמ"ש בקיצור-שו"ע ס"י עח ס"ד ובכ"ר החיים ס"י תכח ס"ק לח. אם כי בשער-

אומרים שמכל מקום צריך שלא יהא מפסיק טיגוף או עבודה-זרה... ויש לחוש לדבריהם". ואם-כן, לפחות מההנהגה בבית חיינו, שיש בו מניינים כמעט כל הזמן (אם כך היה גם באותם זמנים), צ"ע מה הראיה ממנה. ובקשר לדפוס – יש לברר את המציאות בזה.

המערכת

קביעת חתונה ליום הילולא

ב'התקשרות' גיליון תקמ"ו (עש"ק וארא תשס"ה) ב'לוח השבוע' ס"ע 15 מסופר שאחד השלוחים הציע לרבי כמה תאריכים לחתונתו, ומהם יו"ד שבט, והרבי מחק תאריך זה. בהערה 16 מוצע הסבר לזה, מדין אבלות הנוהג ביארצי"ט (פרטי).

הסבר זה תמוה ביותר:

(א) כבר הוכיח שם בהערה 16 מכמה מקורות להיפך, שקבעו חתונות בימי ההילולא של רבותינו.

(ב) על-פי פנימיות העניינים, ידוע שיום הילולא של צדיק הוא יום שמחה ועלייה שלו ולמקושריו, ואינו יום של צער.

(ג) מה שהרבי מחק תאריך יו"ד שבט שלא לקבוע בו החתונה, פירש הרבי בעצמו באותו מענה (שצוטט גם בפנים הלוח) את הטעם לזה – שזהו [רק] על-פי שיטתו שצריך לקבוע את החתונה "בהקדם הכי אפשרי".

הרב יעקב הלוי הורוביץ, משפיע קהילת חב"ד ראשון-לציון

תשובת המערכת

מקבל המענה, הרה"ח ר' אהרן אלעזר ש"י צייטלין, מסר לנו שהוא הציע לרבי את התאריכים: יב טבת, ז שבט, אור ל"י שבט, ז אדר; והרבי מחק רק את יו"ד שבט, ולא את התאריכים שלפניו ושלאחריו. הנ"ל מספר, שלא מצאו לכך הסבר אחר מלבד האמור. ומה שקבעו זקני החסידים חתונות ב' ניסן, אינו חתום בחותם המלך. ומי שכבר קבע חתונתו ליום זה, לא היה מקום לכ"ק אדמו"ר מהור"י צ"ע להגיב לאחר מעשה.

אמנם לגופו של עניין, בתשורת בעלינאור-שפריצר (ד' תמוז תשנ"ח, נ"ג). עמ' 20, נדפס צילום כ"י של הרבי, במענה למכתבו של חתן אחד הכותב כי הוא וכלתו החליטו על זמן החתונה שיהיה בתאריך ב' ניסן "באם הרבי יאשר זאת", והרבי ענה "ויהא בשעה טובה ומוצלחת בגשמיות ורוחניות".

מינוי ל"התקשרות"

ניתן לקבל את גיליון "התקשרות" שירות הביתה באמצעות הדואר.

מינוי לשנה: 177 ש"ח (ב-4 תשלומים).

מינוי לחצי שנה: 88 ש"ח (ב-2 תשלומים).

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:

"התקשרות", מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר חב"ד 72915

"נזכרים ונעשים" בח"י אלול

"ח"י אלול" מכנים חיות בא"ל ובעבודה של "אני לדודי ודודי לי" וממנו ממשיכים חיות על כל השנה, הן ברוחניות והן בגשמיות □ בכל שנה ושנה מתווספים עילויים חדשים בח"י אלול, על-דרך ה'אור חדש שלא היה מעולם" שנמשך בכל שנה □ אף אם אין רואים זאת בגלוי ואפילו לא מרגישים בכך, סופה של הפנימיות שתבוא לידי גילוי □ משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

א. ח"י אלול הוא יום הולדתם של מורנו הבעש"ט ורבינו הזקן.

בנוגע ליום הולדת הבעש"ט שהיה בח"י אלול, אמר כ"ק מו"ח אדמו"ר באחת ההתוועדויות², שח"י אלול הוא יום הולדתו של הבעש"ט בגופו, בנפשו, וגם בהתגלותו בעולם – שזהו עיקר חידושו של הבעש"ט, שנתגלה בעולם.

וכן בנוגע לרבינו הזקן, שמלבד יום הולדתו בגופו, אירעו ביום זה כמה עניינים הקשורים בו. בניסן – יציאת מצרים, וכן בשאר המועדים. וכן גם ח"י אלול, הנה בכל שנה ושנה חוזרים ונשנים כל העניינים שאירעו בכל הזמנים, הקשורים עם הבעש"ט ורבינו הזקן, על-ידי שמזכירים אותם. וכזה יובן מה שאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר (לפני עשר שנים)³, שח"י אלול מכנים חיות באלול, ובהודמנות אחרת אמר בנוסח זה: ח"י אלול מכנים חיות בעבודה של "אני לדודי ודודי לי"⁴ (ראשי-תיבות אלול) – שזה נעשה בכל שנה ושנה.

ועל-פי מה שכתב רבינו הזקן באגרת-

הקודש שבתניא⁵, שבכל שנה ושנה נמשך אור חדש שלא היה מעולם, מובן גם בנוגע לח"י אלול, שבכל שנה ניתוספים העניינים. ואף שבגלוי לא רואים זאת, ויתירה מזה, נרמה שמזמן לזמן מתמעטים העניינים, אבל האמת היא, שבפנימיות – והפנימיות מוכרחת סוף

ב. "והימים האלה נזכרים ונעשים"⁶: איתא בכתבי האריז"ל⁷, שימים שיש בהם עניין מיוחד, הנה בכל שנה ושנה כשמזכירים אותם – נזכרים – זיכרון הראוי לשם זה על-פי תורה, אזי ונעשים – שנמשכות עוד הפעם ההמשכות שנמשכו בפעם הראשונה: בט"ו

1) מכאן עד סו"ד – נדפס גם בלקו"ש ח"ב עמ' 636 ואילך.

2) שיחת כ' כסלו תרצ"ג ס"ב (לקו"ד ח"א לב,ב).

3) אסתר ט,כח.

4) ראה הרמ"ז בספר תיקון שובבים. הובא ונת' 1

בספר לכו"ד (להחיד"א) פכ"ט.

5) שיחת ח"י אלול תש"ה בתחילתה (סה"ש תש"ה עמ' 122). וראה 'תורת-מנחם – התוועדות' ח"ד עמ' 302. וש"נ.

6) ראה גם ר"ד ח"י אלול תש"ז ס"ג (סה"ש תש"ז עמ' 154). וש"נ.

7) סימן יד.

כל סוף לכוא בגילוי – ניתוספים העניינים.

ג. והנה, ידוע המשל המובא בחסידות, לאחד שיש לו אוצר חתום שלא ראהו, אבל מכיוון שהוא יודע שהאוצר שלו, ומפתחות האוצר נמצאים בידו, וביכלתו לפתוח את האוצר מתי שירצה, הנה אף שכרגע אינו רואה את האוצר, מכל-מקום הרי הוא בשמחה גדולה.⁸

וכמו-כן בנידון-דידן: כיוון שהמפתח נמצא בידו, ומתי שרצה יכולים אנו לפתוח את האוצר, גם "היום, אם בקולו תשמעו"⁹, בשעתא חדא וברגעא חדא – הנה אפילו שאין הדבר אצלו בהרגש, הרי הידיעה כשלעצמה, והוודאות שבפנימיות יש לנו זאת, צריכה לפעול עילוי.

ד. כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר¹¹, שפעם היה ח"י אלול מהמועדים הנסתרים; הרבי ה"צמח צדק" גילה זאת לבניו הקדושים. כ"ק אדמו"ר מהר"ש היה רגיל בח"י אלול כשחל בשבת, או בשבת שלפני ח"י אלול – לומר מאמר חסידות של רבינו הזקן. ואחר-כך נעשה ח"י אלול מועד גלוי.

עניין זה צריך ליתן כוח לכל אחד, שהעניינים שבפנימיות, יהיו יכולים להמשיכם בגילוי. וכאמור, שח"י אלול מכניס חיות באלול ובעבודה של "אני לדודי ודודי לי", ומה ממשיכים חיות על כל השנה בעניינים הרחנניים, ובמילא זה מתגלה על כל השנה גם בהעניינים הגשמיים, בבני, חיי ומוזני רוויחא.

***

ה. בשנת תרצ"ז סיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר¹², שאביו, הרבי (מהורש"ב) נ"ע התייגע פעם מאוד באחד ממאמרי אביו אדמו"ר מהר"ש, ומשום כך לקחו אביו להיכל המשיח – היה זה בח"י אלול תרנ"ב – והוא – הרבי נ"ע – שמע שם שבע תורות מהבעש"ט.

הרבי (מהורש"ב) נ"ע חזר על כל התורות בלשונן, וכ"ק מו"ח אדמו"ר חזר אז – בשנת תרצ"ז – רק על תוכן התורות¹³. התורה הראשונה שאמר מורנו הבעש"ט אחרי קבלת-שבת, היתה:

"והיה כי תבוא א"י הארץ גו"¹⁴ – ארץ מלשון מרוצה, כי בתיבת ארץ יש שני פירושים: א) כדאיתא במדרש¹⁵ "למה נקרא שמה ארץ, שרצתה לעשות רצון קונה", ב) וארץ לשון מרוצה¹⁶, "והיה כי תבוא אל הארץ" – כשתיגע להרצון ומרוצה "אשר וגו' נותן לך", שהוא מתנה מלמעלה בירושה בכל אחד מישראל, צריכה להיות העבודה של "וישבת בה" – להביא הדברים בהתיישבות, "ולקחת גו' ושמת בטנא" – להלביש אורות בכלים, "והלכת אל המקום" – הוא עניין ההשגחה פרטית, יהודי כשהוא הולך ממקום למקום אין הוא הולך בעצמו, אלא ההשגחה העליונה מוליכה אותו, והכוונה היא – "לשכן שמו שם", לפרסם אלוקות בעולם.

אחרי תפלת ערבית חזר מורנו הבעש"ט שנית על תורה זו, והוסיף:

"והיה כי תבוא גו" – בכדי שתגיע לרצון כו', זהו על-ידי – "לשכן שמו שם" – מסוד נפשך על פרסום אלוקות, על-ידי עשיית ברכה

ואילך. וראה גם שיחת ש"פ תבוא, ח"י אלול תשי"ג ס"ח ואילך (תורת-מנחם – התועדויות) ח"ט עמ' 161 ואילך. וש"נ.
13 ב' התורות הראשונות – נעתקו ב'היום יום' חי אלול.
14 ריש פרשתנו.
15 ב"ר פ"ה, ח.
16 ראה פי' מהר"ז ועץ-יוסף שם.

8 ראה לקו"ת דברים א.ב. וראה גם סה"מ תרכ"ז (הוצאת תש"ס) עמ' תסו. וש"נ.
9 ראה תו"א ס"פ בראשית.
10 תהילים צה. וראה סנהדרין צח, סע"א.
11 שיחת ח"י אלול תש"ה ס"ב (סה"ש תש"ה עמ' 123).
12 סה"ש תרצ"ז עמ' 190 ואילך. וראה כתר-שם-טוב (הוצאת תשנ"ט) בהוספות סתי"ט

אמירת פרק התהילים הפרטי

ב'לוח השבוע' בגיליון תרי"ח דובר אודות הלימוד בראש-חודש של פסוק עם פירש"י מתוך פרקי התהילים הפרטיים לפי גיל האדם וב"ב בכל יום.

והנה לעניין אמירת פרקי הילדים בכל יום, ראה אג"ק כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"א עמ' לא. ולעניין אמירת הפרק של האשה, כך נהג הרבי [עד שנת תשמ"ח] בימי שני וחמישי כשנכנס לקרה"ת, ואחרי הקריאה כשהציבור אמר 'אשרי' וכו', 'ובא לציון', אמר הרבי את הפרקים שלו ושל הרבנית.

ואגב, יש חידוש בכך שאמר פרקים אלו קודם התפילה, אף שהלשון בזה היא "אחר תפילת שחרית, קודם אמירת שיעור תהילים בכל יום כנהוג" (אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"י עמ' נג; קובץ מכתבים שכסו"ס תהילים 'אוהל יוסף יצחק' הקצר, עמ' 214. ב'תקנת אמירת תהילים בציבור' שבראש ס' התהילים הנ"ל, נשמטו תיבות אלו "אחר תפילת שחרית". ולהעיר מאג"ק חט"ו עמ' רלד; 'שערי הלכה ומנהג' או"ח ח"א ס"ע קצא, שם הורה הרבי שניתן לומר פרק זה לאחר השיעור החודשי, על-כל-פנים בשעת הדחק.

מכתב זה מופנה אל ר' שמואל שי' ליברוב מפה ק"ק לונדון. בזמנו כמדומה עבד כשוחט, וייתכן שהיה מתפלל שחרית ביחידות – כי השחיטה היתה נעשית באמורת הבוקר, שבכהאי-גוונא מובנת ההוראה להקדים את הפרק לפי שנותיו לשיעור החודשי. מה-שאין-כן בציבור, אם כל אחד יקדים לומר פרק שנותיו, הרי זה יקצר וזה יאריך, ויופסד אמירת פרקי שיעור החודשי יחד בציבור. וכשהתפלל הרבי עם הציבור, לא אמר פרק זה לפני או אחרי השיעור החודשי. וע"ע. הרב לוי יצחק ראפקין, דומו"צ דקהילת חב"ד, לונדון

נפילת-אפיים כשאינ ספר-תורה

ב'התקשרות' נמסר בזמנו (גיליון קסד עמ' 15) בשם הרה"ח רי"ל שי' גרונור שפעם אחת בחזרת הרבי מהאוהל ראה הרבי שהשקיעה מתקרבת וביקש לעצור ולהתפלל באיזה מקום. נכנסו לבית הרפוס 'בלשן', שם התפלל הרבי ביחידות, ובהגיעו לתחנות – ישב על כסא, וכיסה עיניו בידו השמאלית הק' כרגיל, אף-על-פי שלא היה שם ספר-תורה.

כן נמסר שם בשמו, שכמה פעמים אירע שהרבי התפלל מנחה ב'גן-עדן התחתון' (במניין קטן, כדי שלא להפריע לסדרי הישיבה), ואף שאין שם ספר-תורה, נהג כנ"ל.

ומזה הביאו ראיה שיש לנהוג כדעת הברכ"י יוסף שם, שכמעט כל הפוסקים אינם סוברים כדעת הרוקח (שהובא ברמ"א סי' קלא ס"ב כ"י"א... וכן נוהגים) ובשו"ע אדמוה"ז שם ס"ג, כ"יש נוהגים), שיש ליפול רק במקום שיש ספר-תורה, אלא כדעת הבי"י שהשמיטו בשו"ע, וכן כתב הכף-החיים (שם ס"ק מ) על-פי קבלה ומנהג הספרדים. ע"כ.

והעירוננו, שאולי אין ראיה מכל האמור, כי אדמו"ר הזקן מסיים שם: "אפילו יחיד המתפלל בביתו כשמתפלל בשעה שהציבור מתפללים בבית-הכנסת – יכול ליפול עמהם בשעה שהם נופלים, שהרי הוא כאילו עומד עמהם, שאפילו מחיצה של ברזל אינה מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים כל שיש עשרה במקום אחד, כמו שנתבאר בסיומן נ"ה, אלא ששם (סכ"ב) מביא "יש

תחנון בימי שמחה וסגירת הספר על-ידי פותחו

א. בקשר למה שנדון בגיליון תרל"א בעניין תחנון בימי שמחה, יש להעיר בב' אופנים על-פי מה שכתב כ"ק אדמו"ר במכתב קודש (ליקוטי-שיחות כרך ל, עמ' 289):
יהודי אחד כתב לרבי, שהרב בבית-הכנסת שבשכונתו שואל בנוגע ל"ט כסלו: למה לא ירשו לאלו הרוצים לומר תחנון, שיאמרו זאת?
והתשובה [טעם הב'. תרגום מאדיש]:

"בעת שמאות אלפים יהודים יראי-שמים קיבלו על עצמם במשך שבעה דורות לחגוג את יום י"ט כסלו ליום טוב, הרי כל עניין הוא בהשגחה פרטית. ובטח שנמשך בהסכמה מלמעלה שביום זה יש הארת פנים נוספת, באור פני מלך חיים, ואז הדינים והקטרוגים הם חלושים... אבל על-ידי אמירת תחנון מעוררים דינים, וכמו שכתוב בלבוש אורח-חיים סי' קלא ובעטרת-זקנים (שם) סק"ג והובא במשנה-ברורה (שם) סק"כ. ובמילא אם אדם רוצה לעורר דינים ביום שבו מאות אלפים יהודים אינם אומרים תחנון, הרי עושה בזה הזיק לא רק לעצמו כי אם לכל מניין היהודים המתפלל שם."

מזה נמצא שאמירת תחנון ביום שמחה אכן מעוררת דינים, וזה גורם הזיק ר"ל.

ב. בנוגע לסגירת הספר בעצמו ולא על-ידי שליח – הרבי אמר זאת בשיחת שבת-קודש פרשת תשא תשכ"ד ס"ב. [שיחות קודש' תשכ"ד עמ' 246*].

הרב מיכאל אהרן זליגסון, קראון-הייטס, ברוקלין נ.י.

הערות המערכת

* שם נאמר שעצם ההוראה לסגירת הספר (ללא פרט זה שעל הפותח דווקא לסגור אותו) כתובה ביספר חסידים'. לעי"ע לא מצאנו זאת שם, ונבקש מציבור הקוראים אם יוכלו לציין לנו מקומה.

חתן שאינו מתפלל עם המניין

ב'התקשרות' גיליון תקכ"א (ובגיליונות נוספים) נכתב לעניין חתן שבבעת ימי המשחה, הנוכח במניין אך אינו מתפלל עמהם, שהרבי הורה (או הפנה לרב שהורה) לומר תחנון.

אמנם ידוע על פעמים רבות שהחתן לא היה עטוף בטלית ותפילין, ולא אמרו תחנון במניין של הרבי.

דוד קרין, עפולה

תשובות המערכת

אכן בכסלו תשכ"ה (ועוד) אירע כמו שצויין ב'התקשרות' שם, אך נכון שבשנות הלמ"ד כנראה כבר נהגו אחרת, והיו מקרים רבים כאלה (כמדומני שציינו לי את יו"ד שבט תשל"ה), וזו כנראה 'משנה אחרונה'.

ואמירת פסוקי תהילים.
מרביו אלה של מורנו הבעש"ט, ש"לשכן שמו שם" זהו על-ידי ברכה ופסוק תהילים, מובן, שעניין זה שייך לכל אחד ואחד, כי לעשיית ברכה ואמירת פסוק תהילים, יש לכל אחד שייכות.

ח"י אלול הוא יום הולדתו של הבעש"ט בגופו, בנפשו, וגם בהתגלותו בעולם – שזהו עיקר חידושו של הבעש"ט, שנתגלה בעולם

וכן מובן גם מאופן אמירת התורה: שתי התורות הראשונות הנ"ל – כפי שסיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר – נאמרו על-ידי מורנו הבעש"ט בהקהל, בנוכחות תלמידיו ותלמידי תלמידיו וכל החסידים, והרבי הוסיף שגם נשמות מעלמא דנוקבא נכחו אז.
ההבדל שבין דבר לנוקבא בנגלה הוא, שאיש דרכו לכבוש, מה-שאיין-כן אשה". וכך גם בעבודה – ישנן נשמות שדרכן לכבוש, וישנן נשמות שאין דרכן לכבוש, ואף נשמות אלו שאין דרכן לכבוש, שייכות הן להעניין ד"לשכן שמו שם", על-ידי עשיית ברכה ואמירת תהילים או עשיית טובה לזולת – שזוהי שיטת הבעש"ט; לא על-ידי מלחמה, אלא על-ידי תוספת אור באהבת-ישראל.

יהודי צריך לדעת שלכל מקום הוא בא בהשגחה פרטית, כאן הוא המקום שעליו להאירו, ועל-ידי-זה להמשיך אור בכל העולם, ובמילא צריך הוא להוסיף אור.
ועל-ידי-זה יציל גם בלבושי הטבע, כי שליחות ההשגחה הפרטית מה שהוא בא למקום פלוני, מתלבשת בלבושי הטבע, שהוא חושב שבא לשם בגלל עניינים גשמיים, ועל-ידי העניין של "לשכן שמו שם", ימשיך ברכה גם בענייני הגשמיים".

* * *

1. בחסידות²⁰ מדובר רבות אודות אור, כוח וחיות, שהם עניינים נבדלים זה מזה. אמנם, ישנם עניינים שכשמדברים אודותם בפרטיות מכוונים באמת על עניין פרטי, אבל יכולים לפעמים להזכיר שם עניין פרטי אחד ולכוון על כל העניינים.

וכך מוצאים אנו גם במשניות, שבסדר טהרות ישנן כמה מסכתות, וביניהן גם מסכת טהרות. ובפרטיות כשאומרים "טהרות", הכוונה על מסכתות טהרות דווקא, אבל בכללות, נכללות כל המסכתות בשם "טהרות".

שחסרים כאן ג' סעיפים (המו"ח).
20 ראה המשך תרע"ב ח"א ע' תפ"ג. ע' תל"ג.
ח"ג ע' א"ש. ועוד.

17 יבמות סה, ב.
18 ב"מ קז, סע"ב. וש"נ.
19 בהרשימה שנדפסה בבטאון-הב"ד. צויין,

וכך מוצאים אנו גם בעניין שבעת כוכבי לכת, שאחד מהם בפרט נקרא כוכב. ובפרטיות כשואמרים "כוכב", הכוונה רק על כוכב, אבל בכללות נכללים כל שבעת כוכבי הלכת בשם "כוכב"²¹.

ובנוגע לעניינינו:

מה שאומרים על ח"י אלו הוא מכניס חיות באלול, הכוונה היא לא רק "חיות" דווקא, ולשלול את ה"אור" ואת ה"כוח", אלא הכוונה על שלושת העניינים, אור, כוח וחיות, שכולם נכללים במילת "חיות".

כמו-כן אין הכוונה על עבודת אלו דווקא, אלא על כל העבודות, שכולן נכללות ב"אלול".

וכמאמר רז"ל²²: אלו – ראשי-תיבות: אינה צידו ושמי צ"ך²³, עניין ערי מקלט. ובעבודת האדם זהו קו התורה, כי דברי תורה קולטין הן²⁴.

אלול – ראשי-תיבות: "אני צדודי ודודי צ"י"²⁵, קו העבודה היא התפילה²⁶, ובפרט בימינו אלו שאין לנו אלא עבודה שבלב זו תפילה²⁷, התפלה²⁸ ומחבר את ישראל לאביהם שבשמים.

אלול – ראשי-תיבות: "איש צדעה ומתנות צאביונים"²⁹, קו דגמי-צדדים.

ובתור הקדמה ויסוד לכל קווים אלו,

אלול – ראשי-תיבות: (ומל ה' אלקיך) את צבך ואת צבב (זרעך)³⁰ – עניין התשובה.

וזהו כוונתו של ח"י אלו – שמכניס בל

העניינים של חיות, בכל העבודות של אלו.

* * *

ז. דובר לעיל אודות תורת הבעש"ט על הפסוק "והלכת אל המקום אשר יבחר הוי' אלוקיך לשכן שמו שם", ועל תורתו של הרב המגיד ממעזריטש על הפסוק "מראשית פרי האדמה"³¹,

– תורתו של הרב המגיד נדפסה בספר "אור תורה"³², אשר, כ"ק מו"ח אדמו"ר ואביו הרבי (מהורש"ב) נ"ע, ומסתמא גם הרביים הקודמים, חיבבו ספר זה³³, למרות שהמגיד בעצמו לא כתבו אלא תלמידו –

"והלכת אל המקום אשר יבחר הוי' אלוקיך" – היינו העולם הזה, שהוא המקום בו בחר הקב"ה, כדאיתא במדרש³⁴ על הפסוק³⁵ "שוקיו עמודי שש", "שנשתוקק הקב"ה לבראותו", שכאן בעולם הזה דווקא ישנו התענוג שלמעלה.

אבל, אין הפירוש שהכל כבר גמור ומוכן, אלא כמאמר רז"ל "לעשות – לתקן"³⁶, שישראל על-ידי עבודה עושים את העולם הזה דירה לו יתברך, ולשם כך היתה ירידת הנשמה למטה, ירידה מאגרא רמה³⁷ – נשמות הצבוכות מתחת כיסא הכבוד³⁸, וגבוה יותר – וירדה למטה, בכדי לעשות דירה לו יתברך.

וזהו תוכן תורת הבעש"ט בעניין "לשכן שמו שם", ותורת הרב המגיד על הכתוב "מראשית פרי האדמה" בעניין עבודת

תתסו,ב ואילך. סה"מ תש"ט עמ' 79.
 29) אסתר ט, כב. וראה בס' ערוגת-הבושם בשם ס' אמרכל.
 30) בעה"ט ניצבים לו.
 31) כנראה שעניין זה נזכר בהסעיפים החסרים כנ"ל הערה 19 (המו"ח).
 32) ריש פרשתנו.
 33) ראה סה"מ תש"ט ע"ס 336 ואילך.
 34) במדבר רפ"י.
 35) שה"ש ה, טו.
 36) ראה פרש"י לבר"כ פי"א, ו.
 37) ע"פ לשון חז"ל – חגיגה ב.
 38) זח"ג כט, רע"ב. וראה הנספח בנצו"ז לוח"א

21) ראה הקדמת הרמב"ם לפיה"מ ש"ד"ה והחלק השישי – קרוב לסופו. רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ב ה"ז וב"פירוש" שם. פ"ג ה"א וב"פירוש" שם. מלות ההגיון להרמב"ם שער יג.
 22) ראה גם 'תורת-מנחם – התועודיות' ח"ד עמ' 308. וש"נ.
 23) פ"ח שער ר"ה פ"א. שער הפסוקים משפטים כא, יג.
 24) מכות י"א.
 25) פ"ח שם. שעה"פ שה"ש ו, ג.
 26) ראה המ"צ להרמב"ם מ"ע ה. ובכ"מ.
 27) תענית ב, א.
 28) ראה פרש"י ויצא ל, ח. ובוהו"ת שם (ברך ה)

"הכול צפוי"

הכול צפוי והרשות נתונה ובטוב העולם נידון והכל לפי רוב המעשה (פרק ג, משנה טו)

פירוש רבנו עובדיה מברטנורא:

הכול צפוי – כל מה שאדם עושה בחדרי חדרים גלוי לפניו.

פירוש ב"ק אדמו"ר:

הכל צפוי – ידועה שיטת הבעל-שם-טוב בעניין השגחה-פרטית, שההשגחה היא על כל פרטי הנבראים, גם בדומם, צומח וחי. ומפשטות לשון משנתנו משמע כשיטה זו: "הכול", כל פרט ופרט שבבריאה, עד לפרט הכי קטן שבה, "צפוי" ומושגח בהשגחה פרטית.

(משיחת שבת-קודש פרשת כ"תבואה התש"מ. התועודיות תש"מ ח"ד עמ' 384 – בלתי מוגה)

"רבי יוסי אומר כל המכבד את התורה גופו מכובד על הבריות וכל המחלל את התורה גופו מחולל על הבריות" (פרק ד, משנה ו)

פירוש רבנו עובדיה מברטנורא:

"כל המכבד את התורה" – הדורש החסרות והיתרות שבתורה ומראה טעם על כל קוץ וקוץ לומר שאין בה דבר לבטלה, אין לך כבוד תורה גדול מזה, אי-נמי המכבד ספר-תורה ומכבד לומדי תורה והעוסקים בה – כל אלו בכלל מכבד את התורה הן.

פירוש ב"ק אדמו"ר:

על רבי יוסי מסופר במדרש שמטרוניא (שרה נכרית) היתה מציעה לפניו שאלות שונות, ורבי יוסי היה עונה לה בהסברים שכליים. ואם כי יש מקום לומר שלא היה צריך לענות לנכרית (מאחר ושאלותיה לא היו נוגעות לקיום שבע מצוות בני נח (שאז היה חייב להשיבה)), בכל זאת ענה לה. כי באם היה אומר שאין לשאלתה הסבר שכלי, לא היתה התשובה מתקבלת והיתה יוצרת אצלה יחס של היפך הכבוד לתורה. ומאחר שרבי יוסי רצה שהתורה תהיה מכובדת גם בעיני אומות העולם, לכן השיב לה תמיד תשובה שכלית.

"כל המכבד את התורה" – היינו שמשטרל שהתורה תהיה מכובדת גם אצל אומות העולם.

"גופו מכובד" – מכיוון שמדובר גם באומות העולם, שאין להן כל קשר לנשמתו של יהודי, מדויק התנא שרק גופו, "הנדרה בחומריותו לגופי אומות העולם", הוא המכובד עליהן.

"על הבריות" – הכוונה ל"בריות בעלמא", היינו אלה שאין להן כל מעלה פרט להיותן בריותיו של הקב"ה, וזה כולל גם אומות העולם.

וזהו ההמשך של מאמר זה למה ששינו במשנה הקודמת "אל תעשיה עטרה להתגדל בה ולא קרדום לחתוך בה": במאמר זה מדובר על "עטרה" ו"קרדום" המותרים על-פי דין, אלא שהתנא מזהיר עליהם (במידת חסידות) משום היותם היפך כבוד התורה; ובהמשך לזה מלמדנו רבי יוסי דרגה נעלית יותר בכבוד התורה – להשתדל שתהיה מכובדת גם בעיני העמים.

(משיחת מוצאי שבת-קודש פרשת קורח התשל"ח – בלתי מוגה)

ולקחת מראשית כל פרי האדמה (כו,ב)

אדם יורד לתוך שדהו ורואה תאנה שביכרה... אומר הרי זה ביכורים (רש"י)

"אדם יורד לתוך שדהו" – הקב"ה נכנס לכרם עם ישראל;

"ורואה תאנה שביכרה" – ילד או ילדה הנכנסים לגיל מצוות (או אדם מבוגר שזה עתה התקרב לתורה);

"אומר, הרי זה ביכורים" – הוא מצווה ומבקש שיחנכו ילד זה לתורה ומצוות, שיביאנהו "לבית המקדש".

ומי שעוסק בכך, זוכה ש"בת קול מברכתו... תשנה לשנה הבאה" (רש"י פסוק טז) – כלומר, הוא יזכה לקרב עור ועור יהודים ולהביאם "לבית-המקדש".

(ליקוטי-שיחות, כרך ט, עמ' 159)

והלכת אל המקום אשר יבחר ה' אלוקיך לשכן שמו שם (כו,ב)

"והלכת אל המקום" – כשיהודי מגיע למקום מסויים;

"אשר יבחר ה' אלוקיך" – עליו לדעת כי הוא איננו הולך לשם מדעת עצמו, אלא ההשגחה העליונה היא שמוליכה אותו;

"לשכן שמו שם" – כדי שיפרסם שם אלוקות.

(היום-יום, עמ' פח)

השקיפה ממעון קדשך... ובדרך את עמך את ישראל (כו,טו)

כמה גדול כוחן של עושי מצווה, שכל השקפה שבתורה ארורה, וזה בלשון ברכה (ירושלמי מעשר שני פ"ה)

קלה שנהפכה לברכה גדולה יותר מסתם ברכה. כידוע, כאשר הגבורה מתמתקת ונהפכת לחסד, אזי החסד נמשך באופן של גבורה, כלומר, בהתגברות ובחוזק. וכמאמר חז"ל (ב"ר פ"א) ש"טוב מאוד" "זה מלאך המוות" – כאשר המלאך המוות נהפך לטוב, אזי אין הוא טוב רגיל אלא "טוב מאוד".

(אור-התורה – דברים, עמ' תתרמד)

* * *

כמה גדול כוחן של עושי מצווה... אומר רבי יוסי בר חנינא: ולא עוד, אלא שכתוב בו היום הזה (ירושלמי מעשר שני פ"ה)

רבי יוסי בר חנינא מוסיף על דברי תנא קמא, שאין הדבר כן רק במצוות ביכורים, אלא כן הוא בכל זמן ובכל מקום: קיום המצוות הופך את הקללה לברכה.

(ספר המאמרים ת"ש, עמ' 155)

הביכורים, שעל-ידי זה עושים את הדירה. עד ראש-השנה, צריך להיות בנוגע לפנימיות התורה.

* * *

בוודאי צריך להיות חשבון בכל תרי"ג המצוות, בכל הפרטים והרקדוקים, ואדרבה – המעשה הוא העיקר, אבל, בעניין זה צריך

פ. אודות³⁶ הימים שמח"י אלול עד ראש-

יהודי צריך לדעת שלכל מקום הוא בא בהשגחה פרטית, כאן הוא המקום שעליו להאירו, ועל-ידי-זה להמשיך אור בכל העולם, ובמילא צריך הוא להוסיף אור

להיות בשלימות עוד לפני ח"י אלול. והחל מח"י אלול – התגלות תורת החסידות – הסדר הוא על-דרך "אבן במאי הווי זהיר טפי"³⁷, וזהיר מלשוו זהירות ובהירות, שעל-ידי זה מאיר לו בכל ענייניו³⁸ – צריך להיות עיקר וחיות החשבון בנוגע ללימוד פנימיות התורה, לא רק בנוגע ללימוד בלבד, אלא גם בנוגע להנהגה על-פי חסידות, ד"גדול תלמוד המביא לידי מעשה"³⁹,

וזה יאיר את חשבון הנפש גם בכל ענייניו. והרי החשבון מביא את הקבלה טובה על להבא – שיהיה "יפוצו מעיינותיך חוצה", ב"חוצה" שלו, וגם בחוצה ממש, שעל-ידי זה אתי מר, מלכא משיחא⁴⁰, במהרה בימינו.

(קטעים מהתועדות שבת-קודש פרשת כי-תבוא תשט"ז. 'תורת-מנחם – התועדותי תשט"ז', חלק שלישי (ז) עמ' 201-193)

השנה, אמר כ"ק מו"ח אדמו"ר⁴⁰, שהם י"ב ימים של חשבון הנפש על השנה החולפת, יום לאחר יום לאחר.

והנה, דובר לעיל (ס"ט בגוף השיחה) בעניין "עשר קדושות הן", שישנן בעולם, שנה ונפש. גם בתפילה, שהיא "סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה"⁴¹, ישנן המדרגות הנ"ל. בכללות הרי זה החילוק בין תפילה דחול שבה מופיעות בקשות צרכיו של אדם, לבין תפילה דשבת, שהיא רק שבחו של מקום, והיא תפילה שבתפילה.

וכמו כן בתורה – הרי זה החילוק שבין גליא לתורה, שהיא אילנא דטוב ורע, כיוון שבגליא התורה מדובר אודות עניינים גשמיים, שזהו עניין הביכורים, לבין פנימיות התורה, "אילנא דחיי"⁴², שמדברת רק אודות אלוקות, והיא תורה שבתורה.

ועיקר חשבון הנפש בי"ב הימים מח"י אלול

ק.ג.א. 36. וש"נ.

39) סעיף זה נרפס גם בלקו"ש ח"ב עמ' 389 ואילך.

40) שיחת ח"י אלול תש"ג (סה"ש תש"ג עמ' 9-177).

41) ויצא כתיב. וראה זוהר ח"א רסו, ב. ח"ג שו.ב.

42) זח"ג קכ"ב (ברע"מ).

43) שבת ק"ח, סע"ב. וראה תניא אגה"ק ס"ז.

44) ראה 'תורת-מנחם – התועדותי' ח"א עמ' המו"ל.

ברגע כמימרא תופסים שנמצאים "בשעריך ירושלים"

אי"ל היתה העבודה כדבעי, משיח כבר היה בא!

בעמדנו בשבת-קודש ח"י אלול, יום-הולדת את שני המאורות הגדולים – צריכים לקבל החלטות טובות להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בכל הפעולות הקשורות עם מילוי השליחות של רבותינו נשיאינו – אשר "גילה סודו אל עבדיו הנביאים", ולאחר מכן – "חכם עדיף מנביא", חכמי ונשיאי ישראל, עד לכ"ק מ"ח אדמו"ר נשיא דורנו...

והדגשה נוספת בזה – שפעולות אלו יש לעשותן מתוך שמחה ותענוג, כהוראה דיום השבת, שעניינו – תענוג, וכהוראה דמצוות ביכורים, ש"טעונין... שיר", "קורין בשיר עליהן", ובלשון הכתוב: "וענית ואמרת" – "לשון הרמת קול", ו"בזמן שמחה" דווקא – "החליל מכה לפניהם וכו' הגיעו לעזרה דיברו הלוויים בשיר".

באותיות פשוטות:

ייתכן שיעשה פעולות אלו מתוך כפייה והכרח, באופן של קבלת-עול בלבד, היינו, שמתוך פנים זועפות כופה את עצמו להקדיש י"ח רגעים (כדי הילוך מיל) כדי לעסוק בהפצת היהדות, ומיד לאחר זה שב ופונה לעסקיו – לימוד התורה ("עסקיו" של משה רבינו), לא סתם עסקים! הנה על זה באה ההוראה מהנהגתו של משה רבינו – ש"לא היה פונה לעסקיו אלא מן ההר אל העם", "עם" דייקא, "לשון עוממות", נפרדים ורחוקים כו', ואף-על-פי-כן, לא פנה משה "מן ההר" אלא "אל העם", לומר להם את דבר ה'.

ובוודאי שההתעסקות עם הזולת צריכה להיות בסבר פנים יפות, ובפרט – בחודש אלול, כאשר המלך נמצא בשדה, ומקבל את כולם בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם, כלומר: הקב"ה אמנם יודע שהוא נמצא ב"שדה" ובלבושי שדה,

– שהרי למרות שלובש "זיידענע ופיצע", ועושה מה ש"חסיד", "תמים" ו"תמים שבתמימים" צריך לעשות, מכל-מקום, לפי ערך המעמד ומצב שדורשים ממנו, נמצא הוא ב"שדה"! וראיה לדבר – שמשח צדקנו עדיין לא בא, ואילו היתה הנהגתו כדבעי ליה למיעבד, היה זוכה להיות אותו "צדיק אחד" שעל-ידי עבודתו בא משיח צדקנו, כד"איתא בתיקונים שאפילו אם היה צדיק אחד חוזר בתשובה שלימה בדורו היה בא משיח! בנוגע לאחרים – יכול לעשות חשבונות כו', אבל בנוגע לעצמו, הרי ידע בנפשיה שמישיח הפרטי שבנפשו עדיין לא בא!...

ויהי-רצון... ובפשטות – שברגע כמימרא "גיש מען זיך א כאפ" [=תופסים] שנמצאים "בשעריך ירושלים", ו"מהלכין בתוך ירושלים עד שהם מגיעים להר הבית... והם מהלכים בהר הבית עד שמגיעין לעזרה כו'... במהרה בימינו ממש, ומתוך שמחה וטוב לבב.

(מהתוועדות שבת-קודש פרשת כי-תבוא, ח"י באלול ה'תשמ"ד.

תורת-מנחם – התוועדות תשמ"ד, כרך ד, עמודים 2551-2552 – בלתי מוגה)

פרשת כי-תבוא

והיה כי תבוא אל הארץ אשר ה' אלוךך נותן לך (כו"א)

"והיה כי תבוא אל הארץ" – כאשר אתה קם בבוקר ו"בא אל הארץ" מחדש, כלומר, נשמתך חוזרת לאותו מקום בעולם שעליך לעשות ממנו "ארץ ישראל";

"אשר ה' אלוךך נותן לך" – הקב"ה מחזיר לך את נשמתך;

"ולקחת מראשית כל פרי האדמה" – עליך לתת שבח והודיה לקב"ה על כך באמירת "מודה אני";

"ושמחת בכל הטוב" – ראוי לך שתשמח על שזכית להיות יהודי ועל שנבראת לשמש את קונך.

(מהתוועדות שבת-קודש פרשת כי-תבוא ה'תשמ"ח. התוועדות תשמ"ח כרך ד, עמ' 309)

* * *

כל מקום שנאמר "והיה", אינו אלא שמחה (ב"ר פמ"ב)

ביאת הארץ רומזת (כאמור) לירידת הנשמה לעולם-הזה, שהיא ירידה גדולה מאיגרא רמא לכירא עמיקתא. אף-על-פי-כן נאמר על כך לשון שמחה, שכן זה רצונו של הקב"ה – "אשר ה' אלוךך נותן לך". והסיבה היא שירידה זו לצורך עלייה.

(ליקוטי-שיחות, כרך ט, עמ' 357)

* * *

והיה כי תבוא אל הארץ אשר ה' אלוךך נותן לך נחלה וירישתה וישבת בה... ושמת בטנא והלכת אל המקום אשר יבחר ה' אלוךך לשכן שמו שם (כו"א-ב)

בח"י באלול תרנ"ב זכה כ"ק אדמו"ר הרש"ב לעלות להיכל המשיח ולשמוע שם שבע תורות ממורנו הבעל-שם-טוב.

התורה הראשונה הייתה על פסוק זה:

"כי תבוא אל הארץ" – כשיתעורר בך הרצון לאלוקות (ארץ מלשון מרצוה);

"אשר ה' אלוךך נותן לך נחלה וירשתה" – אותו רצון הניתן מלמעלה לכל יהודי בתור ירושה;

"וישבת בה" – יש להביא את הרצוא בהתיישבות;

"ושמת בטנא" – ולהמשיך את האור בכלי.

"כי תבוא אל הארץ" – אם רצונך להגיע אל הרצון;

"הלכת אל המקום... לשכן שמו שם" – מסור את נפשך לפרסם אלוקות ולהשכין את שמו של הקב"ה בעולם.

(היום יום, עמ' פח)

אחר־כך, וללכת מחיל אל חיל.

הרבי העניק לו דולר והוסיף שזה "כדי לעזור לשבור הענין".

"באם יש שם יהודים"

בחודש אלול תשמ"א הודיע הרב וייטמן על הדפסת ספר התניא (בפורמט הכי קטן בעולם) בעיר ריסיפי, שבה התגוררה קהילה יהודית בשנים עברו, וגם בפאראגווי, וגם על הדפסת התילים קטן באותו גודל, השיב הרבי:

הסכמה להדפיס התניא ברעסיפי ופאראגווי (באם יש יהודים שגרים שם) באם בטוח שיוכלו לקרות בו, אז להדפיס התניא וכן התהילים.

תניא בפרו ובאקוודור

בתשמ"ג קיבל רשות להדפיס את התניא בפרו ובאקוודור, וכן עשה. ספרי התניא נשלחו אל הרבי. הם הגיעו בין ט"ו ל' במנחם-אב תשמ"ג והרבי הביאם עמו להתועדות שבת-קודש פרשת עקב (וכ' במנחם-אב) ודיבר על-כך ברבים. כמו כן זכה הרב וייטמן להתייחסות מיוחדת במכתב.

'משקה' באמצע ההתועדות

בתשמ"מ ביקש רשות להדפיס מהדורות תניא בסורינו ובכמה עיירות קטנות בבוליביה. הוא ציין כי לפי ידיעותיו יש שם רק יהודי או שניים. ואכן, זמן רב התעכב מענה הרבי. לאחר שיחת הרבי ל'צבאות השם' באור לז' של תנוכה תשמ"מ, אמר הרבי למזכיר הרב יהודה-לייב שיחי' גרונר: "עתה יש לי כבר תשובה (לווייטמן)".

הרב וייטמן הדפיס אפוא ספרי תניא בגינאה הצרפתית וכן ההולנדית (סורינו) כנ"ל. בהגיע אחד מתלמידיו לשבת-קודש פרשת פקודי (שקלים), ל-770, קרא לו הרבי באמצע ההתועדות ונתן לו בקובץ משקה בגין הדפסת ספרי התניא. לאחר מכן אמר הרבי שיחה בעניין.

"כנדרש ונכון מאוד"

בשנת תשמ"מ זכה הרב וייטמן לתרגם את חלק ב של התניא לפורטוגזית (עם שילה שאמע). על כך כתב לו הרבי:

נתי' ות"ח ות"ח אזכעה"צ לכל הני"ל ויבשי"ט.

ועל ההודעה כי מומחים עברו על הספר, ענה הרבי:

כנדרש ונכון מאוד.

"דבר בעתו"

מוסיף ומספר הרב וייטמן על ענייני דפוס נוספים שבהם היה מעורב, ואף זכה להתייחסויות מהרבי. על תרגום והדפסת מאמר ד"ה "באתי לגני" תש"י, זכה למענה הבא (אלול תש"מ):

יברר באיזו מדינות מדברים בפורטוגזית ולשלוח דוגמאות לשם, נתי' ות"ח ודבר בעתו – בסמיכות ל"ח אלול (ר"ת אני לדודי ודודי לי) החודש דאיחולי כו"ח טובה, אזכעה"צ.

"ויהא בהצלחה רבה"

על הדפסת עלון נגד המיסיון (תשרי תש"מ):

נתי' ות"ח ודבר בעתו עשיית קירוב המאור אל הניצוץ, אזכעה"צ.

על תרגום קונטרסי לימוד ותורת החסידות (שבט תשמ"ו):

כמובן ע"י מומחים, ומטעם קה"ת.

על הדפסת ספר על חיי הרמב"ם (אלול תשמ"ה):

(בעיקר) לקהילת היהודים.

ועל 'תפילת הרופא' המיוחסת לרמב"ם (אלול תשמ"ה):

ידיס בהוספה שיש דעות שונות.

על תרגום והדפסת הספרים "כה עשו חכמינו" לנוער (אדר תש"מ):

ויהא (בהצלחה רבה), אזכעה"צ.

"קירוב המאור אל הניצוץ"

הרבי מורה לרעיית השליח 'לזרוק' מחשבות זרות על מחלות ומבטיח לה שעל-ידי מחשבה טובה – יהיה טוב! □ סיפורו של זוג שלוחים, הרב וייטמן ורעייתו, משכונת מורומבי בס' פאולו ברזיל □ מתוך 'תשורה' (בהוצאת 'חזק') שחולקה על-ידי משפחות וייטמן ורסקין השבוע ביי"א באלול

מאת הרב מרדכי-מנשה לאופר

המקום ל"כפר חסידים". תשובת הרבי הייתה:

באם שאלתו שיקנו (חב"ד) כל המקום ואח"כ יתעסקו במכירת חלקו – לא (אין זה ענינם). באם רק החלק בשבילם, תלוי בהתנאים, ויחליטו באסיפת כולם. אזכעה"צ להני"ל לכוח"ט [=אזכיר על הציון להנוכר לעיל לכתיבה וחתומה טובה].

על השאלה, אם לקיים בקביעות תכנית של חב"ד בטלוויזיה, השיב הרבי בחודש סיוון תשמ"א:

כהוראת רבני העיר, אזכעה"צ.

לרוב השלוחים בעיות דומות...

בשנת תשמ"ז כתב הרב וייטמן לרבי על תחושה קלה של ייאוש שהוא חש, עקב עומס בעבודה, מחסור בכוח אדם וחוסר זמן למשפחה וללימוד עצמי. הוא ביקש את עצת הרבי להיחלץ מהמצב. על כך השיב לו הרבי:

לרוב השלוחים שיי בעיות ע"ד [על דרך] הני"ל (ולפלא שחושבן ליוצא מן הכלל, ואדרבא) יתייעץ עמם מה ואיך עשו בפועל והצליחו, ויצליח אזכעה"צ.

"אין עניין בית-חב"ד להשיג גבול"

על שאלה אחרת – אם להיכנס לעניין הכשרים (על-ידי משגיחים) השיב הרבי בחודש

בכ' בשבט תשל"ט הכניסו בני הזוג הרב ויסק-דוד וייטמן ורעייתו מכתב לרבי ובו פירטו כמה הצעות שקיבלו בקשר לנסיעה לשליחות: אתונה כיוון (תחת הרב גרליק), בריסל (תחת הרב חייקין), ס' פאולו (תחת הרב שבתאי אלפרין). בני הזוג וייטמן ביקשו את עצתו הקדושה של הרבי. בתשובה מתח הרבי קו תחת הצעת השליחות בס' פאולו והוסיף:

באם זוגתו תחי' מסכימה להתעניין, אזכעה"צ [=אזכיר על הציון].

זמן מה אחר-כך, באדר תשל"ט, כתב להם הרבי: "הסכמתו וברכתו ואזכעה"צ". (מהנוסח נראה כי הנ"ל בקשו את "הסכמתו וברכתו" של הרבי והרבי סימן את המילים הללו בתוספת "ואזכעה"צ").

[עשר שנים מאוחר יותר, בכ' באלול תשמ"ט, קיבלו את הסכמת הרבי וברכתו לפתיחת בית-חב"ד בשכונת מורומבי שבדרום העיר ס' פאולו].

"כהוראת רבני העיר"

בחודש אלול תשמ"מ השיב הרבי על השאלה בדבר רכישת שטח גדול מחוץ לעיר (עם בית מרכזי לבית-כנסת וכו'). הרעיון היה שיהודים יבנו בשטח הזה את בתיהם ובמשך הזמן יהפוך

ניצוצי רבי

סיוון תשמ"ח:

'למה לו זה!! ובפרט שאינו ברובם ככולם
דחב"ד!.

[יצויין כי כבר כמה שנים קודם לכן
(במרחשוון תשמ"מ) ענה הרבי לאחר מאנ"ש
בברזיל:

כמובן אין עניין בית חב"ד להשיג גבול ופרנסת
רבני העיר ע"י נתינת הכשרים וכיו"ב.

"כפשוט 'תזרקם' החוצה!"

בתקופת חג השבועות תשמ"ג התעוררה
בעיה רפואית, כאשר אשת השליח היתה הרה.
במענה על השאלה אם לעשות בדיקות
רפואיות מסוימות, כדעת כמה רופאים
מומחים, ענה הרבי:

(מחשבות) **זרות** – כפשוט "תזרקם" החוצה
(ע"י טראכט גוט וועט זיין גוט" כמארז"ל) עניתי
שאשרי חלקם וכו' והשם יצליחם **עוד יותר**
ותבש"ט.

קבוצות צעירים ליו"ד שבת

במשך עשר שנים (משנת תשמ"מ) נהג הרב
וייטמן להביא ל-770 קבוצות, לרוב של
צעירים, כדי לשהות במחיצת הרבי בחודש
שבת. הרבי קירבם מאוד, בזמני ההתוועדות
ובתשובות פרטיות.

בשנים הראשונות עוד נכנסו ל"יחידות"
פרטיות. בשנת תשמ"ב (אור ל"ז בשבט) זכתה
כל הקבוצה להיכנס לגן-עדן העליון'
ל"יחידות" כללית. לאחר מכן אף הואיל הרבי
להגיה את ההנחה שרשם הרב וייטמן.

הבא את אנשי המדע לכאן!

כל עניין ארגון הקבוצות של צעירים קיבל
תנופה וחיוק מאת הרבי ב"יחידות" מעניינת.
זה היה בכוא הקבוצה הראשונה, בשנת תשמ"מ.
לחדרו הק' של הרבי נכנס עורך-הדין מאנ"ש
שעסק עם הרב וייטמן בתרגום מכתבי הרבי
המופיעים בספר 'אמונה ומדע'. הלה מסר לרבי

את עלי ההגהה. הרבי אמר לו: "אינני מדבר
פורטוגזית אך אשתדל (אלמד) להבין".

הלה אמר לרבי כי תקוותו היא להגיש לרבי
את הספר לכבוד י"א בניסן. על כך אמר לו
הרבי: "עדיף שתביא לכאן אנשי מדע
וסטודנטים, שיקראו את הספר, שיבואו
להתוועדות, שייזכרו שאין התורה תלויה
במדע אלא גבוהה ממנו".

אכן "פעולה נמשכת"

לאורך כל השנים ראו אצל הרבי כמה ייקר
את פעולת הבאת האנשים להשתתף
בהתוועדותיו. לאחר שהייתם ב-770 היו
הצעירים נוסעים לכמה שבועות של לימוד
בישיבה במוריסטון ואילו הצעירות נקלטו
ב"מכון חנה".

רבים מאלה נשאר שומרי תורה ומצוות ואף
זכו להקים משפחות חסידיות. ראו בכך את
התממשות ברכת הרבי בתשובותיו לקבוצות
האורחות: "ויה"ר שתהא פעולה נמשכת
אזכעה"צ".

"המצטרף לכל אחד ואחד"

על צרור מכתבים מחברי הקבוצה בחודש
שבת תשר"מ, ענה הרבי:

אזכיר בלי"נ עה"צ [=בלי נדר על הציון]
המצטרף לכאוי"א [=לכל אחד ואחת] ש"י הנהגה
יומית עפ"י רצון השם (כבשו"ע), שהוא מקור כל
הברכות. להשוואלים ע"ד [-על דבר] 1) בריאות –
כעצת רופא יד. 2) פרנסה – כעצת ידידים
מבינים שעל אתר.

בחודש שבת תשמ"ב היתה תשובתו הק'
של הרבי על מכתבי חברי הקבוצה:

אזכירם עה"צ, בלי"נ לתוכן מכתבם. בהשייכים
להמוסדות – כעצת ההנהלה. בהשאר – כעצת
ידידים מבינים שעל אתר. באלו שיש הוספה –
תבוא במכתב (או בטלפון) כשיגיע התור.

"והרי זה עניין דצומח"

לאחר התוועדות של ט"ו בשבט תשמ"ח

ניצוצי רבי

לצאת כדי להתקבל ל"יחידות", כמו יתר
האורחים, מנעו זאת הרופאים ממנו. צערו היה
רב מאוד. הרבי שלח לו סידור עם חתימת יד-
קודשו והורה לו לעסוק ב'מבצעים' בין
המאושפזים וכך עשה. לאחר תום אשפוזו
הוסיפה העובדה שלא זכה ל"יחידות" – להציק
לו. על כך כתב לו הרבי:

הרי השתתף בהתוועדות, והתוועדות הרי זו
יחידות אלא שבמעמד כמה וכמה מישראל, וק"ל.
בטח קיבל הסיפור. מצוי"ב לצדקה, אזכיר עה"צ.

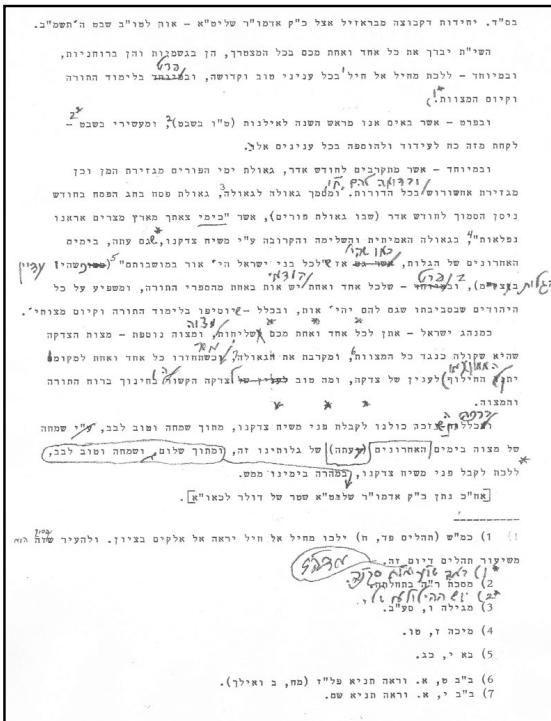
"יחידות' במעמד כמה וכמה..."

באחת הקבוצות ל"י בשבט השתתף יהודי
ישיש, מצאצאי הרה"ק רבי לוי-יצחק
מברדיצ'ב. הלה התרגש במיוחד בהתוועדות,
בראותו את הרבי, ולקה בהתקף לב. עד מהרה
הוחש לבית-הרפואה ומאוחר יותר, כשביקש

"מקור לקטטות תמידיות"

בקבוצה הראשונה השתתף בחור שקט שהיה
רחוק מיהדות. כשנכנס ל"יחידות" אמר לרבי כי
יש לו ידידה נוכריה (ל"ע) וכי בדעתו לשאתה
לאישה. להלן תשובת הרבי
(כפי שנרשמה מהקלטה
ותורגמה מאנגלית):

"ענייני בריאות וגשמיות
אי-אפשר לשנות, שניהם
ירושה מדורות לשניכם. זה גם
מוסכם על-פי המדע, במועל,
ודתנו היא גורם שמשפיע
בחיים. על-פי הסטטיסטיקה
[נישואין כאלו] הם מקור
לקטטות תמידיות וגם סכנה
לשניכם. אם אחד מרגיש
שהשני רוצה לאבד את עצמו
לדעת, מקובל בכל העולם
לעשות הכול כדי למנוע זאת.
ואפילו יגיד קיבלתי על-עצמי,
הרי זה דבר נורמלי שכל אלו
שמסורים לו יעשו הכול כדי
למנוע זאת. וכאן אין זה אסון
רק לשעה [כבהתאבדות] אלא
אסון לשנים רבות. יהירצון
שהי יתברך יברך אותך ואותה
שכל אחד ימצא את הזיווג
הטוב, ואז שניכם תהיו
מאושרים. שלא תהיה לך
שייכות איתה, לא עכשיו ולא

הגהות הרבי על ירושם היחידות לקבוצה מברזיל